

Dr. Hayati Bice

Geride bıraktığımız 9 yıllık bir dönem bu konuda ümidvâr olmayı neredeyse imkânsız hale getiriyor ise de yine de “çıkmayan candan ümit kesilmez” diye beklesinler bakalım; aziz yurdumun sanatçıları...

T.C. Kültür Bakanlığı'nın Nahoş Bir Uygulaması

Kars'ta yerel siyasi seviyenin belirlediği bir zevk kalitesi ile tercih edilip sit alanına dikilen bir heykel etrafında koparılan fırtına henüz yatışmış değil. Konuya “**ucube**” benzetmesi ile dahil olan başbakanın sözlerini

“ucube sözü ile kastedilen heykel deđil civardaki gecekondulardır”

diyerek komik bir şekilde tevil etmeye kalkışan Kültür Bakanı Ertuđrul Günay'ın düştüğü durum ise tarihe kaydedilecek kadar ibret verici oldu. Mehmet Aksoy isimli heykeltıraşın müellifi olduğu heykel projesinin akıbeti henüz belli olmadığından konunun önümüzdeki günlerde de gündeme gelmesi şaşırtıcı olmayacak. Bu nedenle ünlü sufi

Ebu'l-Hasan Harakânî

külliyesine (1) tepeden bakan Kars'taki tartışmalı heykeli bir kenara bırakarak Kültür Bakanlığı'na onlarca yıldır egemen olan zihniyetin
'güzel sanatlar'

konusundaki yaklaşımını tartışmak istiyorum.

Kültür Bakanlığı'nın 'Güzel Sanatlar' Yaklaşımı

Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nın Türk kültürünün asırlık birikiminden tevârüs olunan geleneksel sanatlarımıza oldum olası 'üvey evlad' muamelesi yaptığı kültür ve sanat çevrelerinin iyi bildiği bir konu genel okur kitlesi için çok da bilinir bir durum olmayabilir. Bu nedenle konunun anlaşılması için somut bir konuyu ele alalım.

İlgililerinin yakından takip ettiği üzere Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, her iki yılda bir düzenli olarak ödüllü yarışmalar tertip eder. "Resim", "Heykel", "Özgünbaskı " ve "Seramik" dalları bu yarışmanın Batı kültüründen devşirilmiş gözde alanlarıdır. "Hüsn-i Hat", "Tezhib", "Minyatür", "Çini" ve "Ebru" ise son çeyrek yüzyıldır gündeme getirilen geleneksel Türk süsleme sanatları olarak kendilerine yer bulabilmişlerdir. Resim/heykel yarışmasınının 70.; geleneksel Türk süsleme sanatları yarışmasınının ise 15. kez yapılmış olmaları iki ayrı kategorinin devlet nezdindeki yerini gösterme açısından bir fikir verebilir.(2) Fakat asıl incitici olan husus bu iki yarışma kategorisine biçilen ödül değerlerinde ortaya çıkmaktadır.

Resim/Heykel'e 10 bin "az"; Hat/Tezhib'e 6 bin "naz"...

Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nın 2003 yılı duyurusuna göre "Resim", "Heykel", "Özgünbaskı " ve "Seramik" dalları için biçilen ödül 3.500 TL iken . "Hüsn-i Hat", "Tezhib", "Minyatür", "Çini" ve "Ebru" için verilecek ödüller için limit 2.500 TL. olarak belirlenmişti. Kültür Bakanlığı'nın 2009 ve 2010 yılında düzenlenen son yarışmalarında ise bu ödüller Resim/Heykel için 10.000 TL. ; Hat/tezhib için ise 6.000 TL.'ye yükseltilmiştir. (3) 'Çağdaş' sanatlar için belirlenen tarife ile "geleneksel" sanatlar için belirlenen tarife arasındaki bu nahoş farkı izah edebilecek bir Allah'ın kulu var mıdır şu memlekette?.. Bu soruyu sormak o ödüllerin verildiği bütçeye katkısı olan her T.C. Vatandaşı'nın hakkıdır.

“Öz Yurdunda Garipsin...”

Üstad Necip Fazıl'ın ölümsüz eseri **Sakarya** şiirindeki “**öz yurdunda garip**”liği terennüm eden mısraını ölkemizin hattat ve müzehhibleri de her yarışma ilanını beklerken mırıldanıyor olmalılar... İşin garip tarafı, liderinin ifadesi ile “

muhafakâr

demokrat

” bir iktidar döneminde de bu “

yerli olan”ı

aşğılama politikasının devam ettiğini görmek işin hüznün boyutunu katmerlendiren bir husus olarak kaydedilmelidir. Bu noktada “

sosyal demokrat

” kökenli mevcut Kültür Bakanı Ertuđrul Günay'ın günahına fazla da girmeyelim: Bu

“yerli-milli olanı aşğılama politikası”

kendi öznel “sosyal demokrat” yaklaşımı değildir; ondan önceki “muhafazakâr” bakanların döneminde de tavrı, aynı tavidir.

Yine seçim zamanı geldi; envaî türden nutuklar atılacak... Yine meydanlarda tezgah açacak “*mi lli-manevi değerler*

” çarşısına nur yağacak. Fakat bilmem bir Allah'ın kulu çıkar da şu soruları sorar mı konu ile uzaktan-yakından ilgili bir siyasiye:

“Kardeşim; öz sanatlarımıza desteği bıraktık bir kenara; ne zaman milli sanatlarımızı aşğılama politikasının farkına varacaksınız?”

diye... Ya da,

“Ne zamana kadar ressam/heykeltıraşları baş tacı yaparken mahzun hattat/müzehhiblerin boynunu bükük bırakmakta devam edeceksiniz?”

diye... (4)

Geride bıraktığımız 9 yıllık bir dönem bu konuda ümidvâr olmayı neredeyse imkânsız hale getiriyor ise de yine de “çıkmayan candan ümit kesilmez” diye beklesinler bakalım; aziz yurdumun elleri öpülesi san’atkârları...

atahayati@gmail.com

-----

(1) **Ebu'l-Hasan Ali el-Harakânî (ö. 425/1033)**: Ünlü bir Horasan sufisidir. Nakşbendiyye silsilesinin önemli bir ismi olan Harakânî,

Attâr

ve

Mevlâna

gibi kendisinden sonra yaşamış sufileri de derinden etkilemiş bir şahsiyettir.

Mantıkut

-Tayr

,

Tezkiretu'l

-Evliya

ve

Mesnevî

'de O'na isnad edilen birçok rivayet vardır. Türbesi İran'da Şahrud şehri Bestam ilçesindedir. Türbe girişindeki Harakânî'yi iki arslan ile birlikte gösteren heykel Mesnevî'de de nakledilen bir menkıbesinden ilham ile yapılmış olmalıdır.

(A) Yazma Hat ve Heykellerin Birlikte Kullanıldığı Bir Örneğin Gösterilmesi İçin Hazırlanmıştır